Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

21. september 2016*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 2011/64/EL — Artikli 15 lõige 1 — Tubakatoodete maksimaalse jaemüügihinna vaba kindlaksmääramine tootjate ja importijate poolt — Siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa maksumärgil näidatust madalama hinnaga — Kaupade vaba liikumine — ELTL artikkel 34 — Müügitingimused — ELTL artikkel 101 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3

Kohtuasjas C-221/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hof van beroep te Brussel'i (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia) 5. mai 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. mail 2015, kriminaalasjas, milles süüdistatav on

Etablissements Fr. Colruyt NV,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev (ettekandja), kohtunikud J.-C. Bonichot ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 17. veebruari 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Etablissements Fr. Colruyt NV, esindajad: *advocaat* R. Verstraeten ja *advocaat* H. De Bauw,

— Belgia valitsus, esindajad: N. Zimmer, J. Van Holm ja M. Jacobs, hiljem J. Van Holm ja M. Jacobs, keda abistas *advocaat* A. Fromont,

— Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues ja D. Colas ning J. Bousin ja S. Ghiandoni,

— Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes ja A. Brigas Afonso ning M. Rebelo,

— Euroopa Komisjon, esindajad: E. Manhaeve ja H. van Vliet ning F. Tomat,

olles 21. aprilli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 21. juuni 2011. aasta direktiivi 2011/64/EL tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta (ELT 2011, L 176, lk 24) artikli 15 lõike 1 tõlgendamist koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklitega 20 ja 21, ELTL artikli 34 tõlgendamist ning ELTL artikli 101 tõlgendamist koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3.

2 Taotlus on esitatud kriminaalmenetluses, milles süüdistatav on Établissements Fr. Colruyt NV (edaspidi „Colruyt“) ja mis puudutab tema poolt tubakatoodete müümist madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2011/64 põhjendustes 2, 3, 9 ja 10 on märgitud:

„(2) Tubakatooteid käsitlevad liidu maksualased õigusnormid peavad tagama siseturu nõuetekohase toimimise ning samal ajal ka […] tervise kõrgetasemelise kaitse […]

(3) Euroopa Liidu lepingu üheks eesmärkidest on majandusliidu säilitamine, mille tunnusjooned sarnaneksid liikmesriikide siseturgude omadega, mille raames valitseb aus konkurents. Selle eesmärgi saavutamise eelduseks on see, et tubakatoodete tarbimist mõjutavate maksude rakendamine liikmesriikides ei moonutaks konkurentsitingimusi ja ei takistaks tubakatoodete vaba liikumist Euroopa Liidu piires.

[…]

(9) Aktsiisi struktuuri ühtlustamine peaks eelkõige vältima samasse rühma kuuluvate eri tubakatoodete kategooriate konkurentsi moonutamist maksustamisel ja avama liikmesriikide turud.

(10) Konkurentsist tulenevad nõuded eeldavad kõikide tubakatoodete rühmade vabalt kujunenud hindade süsteemi.“

4 Direktiivi 1. peatükis „Sisu“ asuvas artiklis 1 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kehtestatakse liikmesriikide tubakatoodete aktsiisi struktuuri ja määrade harmoneerimise põhialused.“

5 Direktiivi artikli 7 lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud:

„Euroopa Liidus toodetud ja kolmandatest riikidest imporditud sigaretid maksustatakse tollimaksu sisaldava jaemüügi maksimumhinna põhjal arvestatava väärtuselise aktsiisiga, ning tooteühikult arvestatava eriaktsiisiga.“

6 Direktiivi artikli 15 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Liidu tootjad, nende ühenduses asuvad müügiesindajad või volitatud esindajad ja kolmandatest riikidest tubakat importivad isikud võivad vabalt määrata oma toodete jaemüügi maksimumhinnad igas liikmesriigis, kus nende tooted on tarbimiseks kättesaadavad.

Esimeses lõigus sätestatu ei takista siiski hinnataseme kontrolli ja fikseeritud hindasid käsitlevate siseriiklike õigusaktide rakendamist, tingimusel et see on kooskõlas liidu õigusaktidega.“

Belgia õigus

7 24. jaanuaril 1977 vastu võetud wet betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten (seadus tarbijate tervise kaitse kohta seoses toiduainete ja muude kaupadega; *Belgisch Staatsblad*, 8.4.1977, lk 4501) põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kehtinud redaktsiooni (edaspidi „tervisekaitseseadus“) artikli 7 lõike 2 *bis* punktis 1 on ette nähtud:

„Tubaka, tubakal põhinevate ja samalaadsete toodete (edaspidi „tubakatooted“) reklaam ja nende kasutamine sponsorluse eesmärgil on keelatud.

Reklaami ja sponsorlusena käsitatakse mis tahes teavitusi või toiminguid, mille otsene või kaudne eesmärk on edendada müüki, olenemata kohast ja kasutatavatest kommunikatsioonivahenditest või –viisidest.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

8 Colruyt käitab Belgias sama nime kandvat supermarketite ketti.

9 Federale overheidsdienst van volksgezondheidi (föderaalne tervishoiuamet, Belgia) kontrolli tulemusel tuvastas openbaar ministerie (Belgia prokuratuur), et Colruyt kasutas oma supermarketites tubaka reklaamimisena käsitatavaid meetodeid, mis on tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punkti 1 kohaselt keelatud. Nii müüs Colruyt mitmesuguseid tubakatooteid:

— madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil;

— koguselise allahindlusega, millest anti teada riiulile paigutatud kollase ja punase taustaga sildil;

— ajutise 3-protsendilise üldallahindlusega kõigile klientidele;

— 3-protsendilise üldallahindlusega konkreetset liiki isikutele ehk noorteliikumiste liikmetele *kampkorting*'u (sõna otseses mõttes „laagrisoodustus“) vormis.

10 Correctionele rechtbank te Brusseli (Brüsseli kriminaalkohus, Belgia) 10. mai 2013. aasta otsusega mõisteti Colruytile kõnealuse sätte rikkumise eest muu hulgas trahv summas 270 000 eurot.

11 Colruyt esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Hof van beroep te Brusselile (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia), milles ta väitis eelkõige, et keeld kohaldada madalamat jaemüügihinda kui see, mille tootja või importija on näidanud tubakatoodetele kinnitatud maksumärgil, on vastuolus direktiivi 2011/64 artikli 15 lõikega 1, ELTL artikliga 34 ja ELTL artikliga 101 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3.

12 Neil asjaoludel otsustas Hof van beroep te Brussel (Brüsseli apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 2011/64 artikli 15 lõikega 1, vajaduse korral koostoimes harta artiklitega 20 ja 21, on vastuolus siseriiklik meede, mis kohustab jaemüüjaid järgima miinimumhindu, keelates neil rakendada tubakatoodetele hinda, mis on tootja/importija poolt maksumärgil näidatud hinnast madalam?

2. Kas ELTL artikliga 34 on vastuolus siseriiklik meede, mis kohustab jaemüüjaid järgima miinimumhindu, keelates neil rakendada tubakatoodetele hinda, mis on tootja/importija poolt maksumärgil näidatud hinnast madalam?

3. Kas [ELL] artikli 4 lõikega 3 koostoimes ELTL artikliga 101 on vastuolus siseriiklik meede, mis kohustab jaemüüjaid järgima miinimumhindu, keelates neil rakendada tubakatoodetele hinda, mis on tootja/importija poolt maksumärgil näidatud hinnast madalam?“

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

13 Belgia valitsus väidab, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu põhjusel, et esiteks puudub tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punktil 1 seos põhikohtuasja esemega, kuna Belgias müüdavate tubakatoodete jaemüügihinda reguleerivad muud Belgia õigusnormid. Ta väidab teiseks, et direktiivi 2011/64 tõlgendamine ei ole vaidluse lahendamiseks asjakohane, kuna artikli 7 lõike 2*bis* punktiga 1 ei võetud seda direktiivi Belgia õigusesse üle. Kolmandaks leiab ta, et eelotsusetaotlus ei vasta Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 ette nähtud tingimustele, kuna see ei sisalda piisavalt teavet vaidluse faktilise ja õigusliku raamistiku kohta ning selles ei ole ka esitatud selgitust, millistel konkreetsetel põhjustel eelotsusetaotluse esitanud kohus on liidu õigusnormide tõlgendamise küsimuse tõstatanud. Prantsuse valitsus väljendab eelotsusetaotluse vastuvõetavuse suhtes samuti kahtlusi.

14 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mis liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavust Euroopa Kohus ei pea kontrollima, on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotlusele vastamast üksnes juhul, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendamisel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (kohtuotsus, 16.7.2015, Sommer Antriebs- und Funktechnik, C-369/14, EU:C:2015:491, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

15 Mis puudutab esimest eelotsusetaotluse vastuvõetamatuse põhjust, siis piisab meenutamisest, et ELTL artikliga 267 kehtestatud menetluses ei ole Euroopa Kohtu pädevuses hinnata siseriiklike õigusnormide tõlgendust ega otsustada liikmesriigi kohtu poolt nendele sätetele antud tõlgenduse õigsuse üle (kohtuotsus, 7.10.2010, dos Santos Palhota jt, C-515/08, EU:C:2010:589, punkt 18).

16 Mis puudutab Belgia valitsuse esile toodud teist vastuvõetamatuse põhjust, siis ei ole ilmne, et põhikohtuasjas käsitletav olukord jääb direktiivi 2011/64 kohaldamisalast välja või vähemalt et tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punkt 1 ei või kuidagi jätta kasulikust mõjust ilma kõnealuse direktiivi teatud sätteid ning et taotletaval direktiivi tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega. Pealegi kuulub see vastuväide esimese eelotsuse küsimuse sisu valdkonda.

17 Mis puudutab kolmandat vastuvõetamatuse põhjust, siis tuleb tõdeda, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on käesoleval juhul põhikohtuasja õiguslikku ja faktilist raamistikku kirjeldanud piisavalt täpselt, et võimaldada Euroopa Kohtul anda talle esitatud küsimustele tarvilik vastus ja Euroopa Liidu Kohtu

põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikutel esitada oma seisukohad. Lisaks võimaldab eelotsusetaotlus mõista, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul on kahtlusi selles, kas põhikohtuasjas käsitletavad siseriiklikud õigusnormid on kooskõlas liidu õigusnormidega, mille tõlgendamist taotletakse, ja et juhul, kui siseriiklikud õigusnormid ei ole liidu õigusnormidega kooskõlas, tuleks Colruytile esitatud süüdistust pidada põhjendamatuks.

18 Eespool toodust lähtudes tuleb eelotsusetaotlust pidada vastuvõetavaks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

19 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2011/64 artikli 15 lõiget 1 koostoimes harta artiklitega 20 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil.

20 Nagu nähtub direktiivi 2011/64 artiklist 1, on direktiivi eesmärk kehtestada liikmesriikide tubakatoodete aktsiisi struktuuri ja määrade harmoneerimise põhialused. Kõnealune direktiiv kuulub seega tubakatoodete suhtes kohaldatavate liidu maksuõigusnormide hulka, mille eesmärk direktiivi põhjenduse 2 kohaselt on muu hulgas tagada siseturu nõuetekohane toimimine.

21 Lisaks ilmneb direktiivi 2011/64 põhjendusest 3, et selle eesmärgi saavutamiseks püütakse direktiiviga tagada, et tubakatoodete tarbimist mõjutavate maksude rakendamine liikmesriikides ei moonutaks konkurentsitingimusi ja ei takistaks tubakatoodete vaba liikumist liidu piires. Täpsemalt on direktiivi põhjenduses 9 märgitud, et aktsiisi struktuuri ühtlustamine peaks vältima samasse rühma kuuluvate eri tubakatoodete kategooriate konkurentsi moonutamist maksustamisel ja samas avama liikmesriikide turud.

22 Eespool toodust tuleneb, et direktiivi 2011/64 eesmärk on tagada siseturu nõuetekohane toimimine seoses tubakatoodete aktsiisi kohaldamisega liikmesriikides.

23 Direktiivi artikli 15 lõike 1 esimest lõiku tuleb tõlgendada lähtuvalt sellest eesmärgist. Selles on ette nähtud, et liidu tootjad või nende liidus asuvad müügiesindajad või volitatud esindajad ning kolmandatest riikidest tubakat importivad isikud võivad vabalt määrata oma toodete jaemüügi maksimumhinnad igas liikmesriigis, kus nende tooted on tarbimiseks kättesaadavad, ning seda eesmärgiga tagada, et nende vahel saaks toimuda tõhus konkurents.

24 Euroopa Kohus on leidnud, et selle sätte eesmärk on esiteks kindlustada, et tubakatoodete aktsiisi proportsionaalse arvutamise aluste määratlemine, see tähendab nende toodete jaemüügi maksimumhinna määramine toimuks kõigis liikmesriikides samade reeglite alusel, ja teiseks kaitsta ettevõtjate vabadust, mis võimaldab neil tegelikult saada võimalikust madalamast omahinnast tuleneva konkurentsieelise (vt analoogia alusel kohtuotsus, 4.3.2010, komisjon *vs*. Prantsusmaa, C-197/08, EU:C:2010:111, punkt 36).

25 Lisaks kuulub kõnealune säte tubaka maksustamise mehhanismi, mille kohaselt kehtib tootja või importija poolt määratud ja ametiasutuse poolt kinnitatud hind maksimumhinnana, mida tuleb sellisena järgida turustamise igas etapis kuni tarbijale müümiseni, et välistada see, et kõnealuse hinna ületamisega kahjustatakse maksutulude terviklikku laekumist (vt selle kohta kohtuotsus, 4.3.2010, komisjon *vs*. Prantsusmaa, C-197/08, EU:C:2010:111, punkt 43).

26 Direktiivi 2011/64 artikli 15 lõike 1 esimese lõigu eesmärk on seega tagada, et tubakatoodete aktsiisi reguleerivate sätete kohaldamine ei kahjustaks konkurentsiga seotud nõudeid, mis nähtuvalt direktiivi põhjendusest 10 eeldavad, et tootjad või importijad peavad saama kõikide tubakatoodete liikide hinna vabalt kujundada.

27 Nii on Euroopa Kohus sisuliselt leidnud, et direktiivi 2011/64 artikli 15 lõiget 1 ei või tõlgendada nii, et sellega on vastuolus õigusnormid, millega imporditud või riigis toodetud tubakatoodete tarbijale müümiseks on kehtestatud müügihind, mis on maksumärgil näidatud hind, tingimusel et tootja või importija on selle hinna vabalt määranud (vt analoogia alusel kohtuotsus, 16.11.1977, GB-Inno-BM, 13/77, EU:C:1977:185, punktid 63 ja 64).

28 Mis puudutab põhikohtuasja, siis selline siseriiklik säte nagu tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punkt 1, mis eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud teabe kohaselt keelab jaemüüjatel muu hulgas müüa tubakatooteid madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil, toob tubaka maksustamise mehhanismi eripärasid arvestades mõistagi kaasa nende ettevõtjate kohustuse rakendada tarbijatele tubakatoodete müümisel maksumärgil näidatud hinda. Euroopa Kohtule esitatud toimikust ei nähtu siiski, et selle sätte eesmärk oleks reguleerida tootja või importija poolt maksumärgil näidatud hinna kehtestamist, ega ka seda, et kõnealune säte mõnel muul viisil puudutaks aktsiisi kohaldamist tubakatoodetele.

29 Seega ei puuduta niisugune siseriiklik säte direktiivi 2011/64 artikli 15 lõikes 1 nimetatud olukorda. Järelikult ei ole see säte viidatud direktiivi sättega vastuolus.

30 Seda tõlgendust ei sea kahtluse alla Colruyti argument, mille kohaselt asjaolu, et ei tunnustata jaemüüjatele artikli 15 lõikest 1 tulenevat vabadust määrata kindlaks tubakatoodete eest tarbijalt küsitav müügihind, kujutab endast harta artiklitega 20 ja 21 vastuolus olevat põhjendamatut diskrimineerimist jaemüüjate, kes on ühtlasi importijad, ja selliste jaemüüjate vahel, kes seda ei ole. Nimelt ei või kõnealuste harta sätetega igal juhul kaasneda direktiivi 2011/64 kohaldamisala laiendamine jaemüüjate rakendatavate miinimumhindade kehtestamisele, mida tubakatoodete aktsiisi kohaldamine üldjuhul ei puuduta.

31 Kõigist eespool toodud kaalutlustest järeldub, et esimesele küsimusele tuleb vastata, et direktiivi 2011/64 artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil, tingimusel et tootja või importija on selle hinna vabalt määranud.

Teine küsimus

32 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil.

33 ELTL artikli 34 kohaselt on keelatud liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed. Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et kõiki liikmesriigi meetmeid, mis võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liidusisest kaubandust, tuleb pidada koguseliste piirangutega samaväärseteks meetmeteks selle sätte tähenduses (kohtuotsused, 11.7.1974, Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, punkt 5, ning 23.12.2015, Scotch Whisky Association jt, C-333/14, EU:C:2015:845, punkt 31).

34 Koguseliste piirangutega samaväärse toimega meetmetena tuleb käsitada kaupade vaba liikumise takistusi, mis ühtlustamata siseriiklike õigusnormide korral tulenevad teistest liikmesriikidest pärit ja seal seaduslikult toodetud ja turustatud kaubale niisuguste õigusnormide kohaldamisest, mis reguleerivad tingimusi, millele see kaup peab vastama, isegi kui need õigusnormid on vahet tegemata kohaldatavad kõigile toodetele (vt selle kohta kohtuotsus, 20.2.1979, Rewe-Zentral, nn Cassis de Dijoni kohtuotsus, 120/78, EU:C:1979:42, punktid 6, 14 ja 15).

35 Teistest liikmesriikidest pärit toodetele teatud müügitingimusi piiravate või keelavate siseriiklike sätete kohaldamine ei saa otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liikmesriikidevahelist kaubandust selle kohtupraktika tähenduses, tingimusel et neid sätteid kohaldatakse kõikidele asjaomastele ettevõtjatele, kes tegutsevad riigi territooriumil, ning et need mõjutavad õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ning teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist. Nimelt, kui need tingimused on täidetud, siis sedalaadi õigusnormide kohaldamine nende kaupade müügile, mis on pärit mõnest teisest liikmesriigist ja mis vastavad selles riigis kehtivatele nõuetele, ei takista ega häiri nende turulepääsu rohkem kui kodumaiste kaupade puhul (kohtuotsus, 10.2.2009, komisjon *vs.* Itaalia, C-110/05, EU:C:2009:66, punkt 36).

36 Järelikult tuleb koguseliste impordipiirangutega samaväärse toimega meetmeteks ELTL artikli 34 tähenduses pidada liikmesriigi võetud meetmeid, mille eesmärk või tagajärg seisneb teistest liikmesriikidest pärit kaupade ebasoodsamas kohtlemises, nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 34 osutatud meetmete puhul. Sama mõiste alla kuuluvad ka kõik muud meetmed, mis takistavad teistest liikmesriikidest pärit kaupade pääsu liikmesriigi turule (vt selle kohta kohtuotsus, 10.2.2009, komisjon *vs.* Itaalia, C-110/05, EU:C:2009:66, punkt 37).

37 Sellega seoses tuleb märkida, et kuivõrd sellised tubakatoodete hinda reguleerivad siseriiklikud õigusnormid nagu tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punkt 1 ei puuduta toodete omadusi, vaid üksnes tingimusi, mille kohaselt neid on lubatud müüa, tuleb selliseid õigusnorme pidada müügitingimusi reguleerivaks (vt analoogia alusel kohtuotsus, 30.4.2009, Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft, C-531/07, EU:C:2009:276, punkt 20).

38 Mis puudutab küsimust, kas niisugused õigusnormid vastavad käesoleva kohtuotsuse punktis 35 kirjeldatud tingimustele, siis tuleb esiteks märkida, et siseriiklik säte nagu artikli 7 lõike 2*bis* punkt 1, mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil, kehtib kõikidele asjaomastele ettevõtjatele, kes tegutsevad riigi territooriumil.

39 Teiseks, kuna see ei puuduta teistest liikmesriikidest pärit kauba importijate poolt selle hinna kindlaksmääramist, mis on näidatud maksumärgil, ja kuna importijatele jääb vabadus hind määrata, ei takista ega häiri kõnealune säte teisest liikmesriigist pärit tubakatoodete Belgia turule pääsu rohkem kui kodumaiste tubakatoodete puhul.

40 Järelikult ei ole niisugune õigusnorm käsitatav koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meetmena, mis on ELTL artikli 34 kohaselt keelatud.

41 Eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil, tingimusel et importija on selle hinna vabalt määranud.

Kolmas küsimus

42 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artikli 101 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil.

43 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast nähtub, et kuigi vastab tõele, et ELTL artikkel 101 käsitleb üksnes ettevõtjate tegevust, mitte liikmesriikide seadusandlikke või haldusmeetmeid, siis koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3, millega on kehtestatud liidu ja liikmesriikide vahel koostöökohustus, paneb nimetatud artikkel liikmesriikidele siiski kohustuse hoiduda võtmast või jõus hoidmast meetmeid, kaasa arvatud seadusandlikke või haldusmeetmeid, mis võiksid kõrvaldada ettevõtjatele kohaldatavate konkurentsieeskirjade kasuliku mõju (kohtuotsus, 4.9.2014, API jt, C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 ja C-208/13, EU:C:2014:2147, punkt 28 ning seal viidatud kohtupraktika).

44 ELTL artiklit 101 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 on rikutud juhul, kui liikmesriik nõuab või soodustab ELTL artikliga 101 vastuolus olevate kokkulepete sõlmimist või tugevdab nende mõju või kui ta võtab omaenda õigusnormidelt nende riikliku iseloomu sel teel, et delegeerib eraettevõtjatele vastutuse majandushuve mõjutavate otsuste tegemise eest (kohtuotsus, 4.9.2014, API jt, C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 ja C-208/13, EU:C:2014:2147, punkt 29).

45 Õigusnormid, millega ei nõuta tarnijate ja jaemüüjate vahel kokkulepete sõlmimist ega muude ELTL artikli 101 lõikes 1 ette nähtud toimingute tegemist, vaid pannakse ametiasutustele vastupidi kohustus kehtestada tarbijalt küsitav müügihind, ei eira siiski seda sätet koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 (vt selle kohta kohtuotsus, 29.1.1985, Cullet ja Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits pétroliers, 231/83, EU:C:1985:29, punktid 17 ja 18). Samuti ei nõua ega soodusta konkurentsivastaste kokkulepete sõlmimist siseriiklikud õigusnormid, millega on kehtestatud iseenesest piisav keeld (vt selle kohta kohtuotsus, 17.11.1991, Ohra Schadeverzekeringen, C-245/91, EU:C:1993:887, punkt 11).

46 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 28 tõdetud, toob selline siseriiklik säte nagu tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punkt 1 kaasa jaemüüjate kohustuse rakendada tarbijatele tubakatoodete müümisel müügihinda, mis on hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil. Niisugune õigusnorm ei nõua ega soodusta tarnijate ja jaemüüjate vahel kokkulepete sõlmimist, vaid sellest endast piisab, kuna selle otsene tagajärg on jaemüüjate rakendatava hinna kehtestamine. Lisaks ei nähtu Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et tervisekaitseseaduse artikli 7 lõike 2*bis* punkti 1 vastuvõtmisele oleks eelnenud tubakatoodete sektoris kehtestatud müügihindu käsitlev kokkulepe.

47 Peale selle ei delegeerita artikli 7 lõike 2*bis* punktiga 1 eraettevõtjatele vastutust jaemüüjate rakendatava hinna kehtestamise või muude majandushuve mõjutavate otsuste tegemise eest.

48 Neil asjaoludel ei võta niisugune õigusnorm, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ELTL artikli 101 lõikelt 1 selle kasulikku mõju.

49 Eespool toodud kaalutlustest lähtudes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et ELTL artiklit 101 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil.

Kohtukulud

50 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. **Nõukogu 21. juuni 2011. aasta direktiivi 2011/64/EL tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil, tingimusel et tootja või importija on selle hinna vabalt määranud.**

2. **ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil, tingimusel et importija on selle hinna vabalt määranud.**

3. **ELTL artiklit 101 koostoimes ELL artikli 4 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt on jaemüüjatel keelatud tubakatooteid müüa madalama ühikuhinnaga kui hind, mille tootja või importija on näidanud toodetele kinnitatud maksumärgil.**

Allkirjad